

Referat fra økologigruppemøte 14.06.2016, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Liv Dervo (gruppeleder, Nannestad), Stig Nordli (Hurdal), Anette Åkerstrøm (Ullensaker), Leif Nilsen (Fylkesmannen i Oslo og Akershus), Kirsten Marie Sødal (Ullensaker kommune) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Thomas Sørby (Nes), Ada Engødegård (Østre Toten), Tor Fodstad (Eidsvoll) og Anja Winger (Akershus fylkeskommune).

Merknader: Som vedlegg til innkallingen fulgte: i) Endringsmelding til Norconsult for tiltaksrettet overvåking 2016 samt oversikt over gjeldene prøvetakingsprogram ii) Foreløpige resultater for overvåkingen 2016, iii) Foreløpige resultater fra paleolimnologisk kartlegging av Hersjøen, iv) notat om fiskedøden i Risa, v) notat for evt. mastergradsstudent for Risa, vi) oversikt over temaer for diskusjoner i økologigruppemøtet, sak 6 (excelark), vii) oversikt over alle tiltakene (ID) som skal følges opp via økologigruppa i perioden 2016-2021, sak 7 (excelark).

Kirsten Marie Sødal arbeider med verneområdene i Ullensaker kommune, og deltar videre i de møtene som vurderes som relevante, ikke som fast møtedeltager.

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	Referat fra forrige møte (04.02.16) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.	
2	Orienteringer fra arbeidet i Huvo siden sist Helge orienterte om: <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøtet 10.03.16. • Referansegruppemøtet 19.04.16. • Status for godkjenningen av forvaltningsplanen for Glomma 2016-2021. • Orientering fra VRM; tilskudd gis nå som rammetilskudd (ikke prosjektmidler), arbeid pågår med malen for <i>rapporteringen</i> av tiltakene samt tilsvarende <i>plan for tiltaksgjennomføringen</i>, det blir VRU-møte 26.09.16. • Artikkelen i Jakt & Fiske, og status kostholdsråd Hg i fisk. • Frivillig manøvreringsreglement. GLB avholdt møte 11.04.16. Bra deltagelse. Forslag sendes ut til høsten som et «prøvereglement», og resultatene fra klassifiseringen ventes evt. innarbeidet når de foreligger. • Et møte skal holdes 16.06 om videre oppfølging ift. miljøgifter. Deltagere er noen VO samt FMOA og VRM. • Bekymringsmelding i Nes, mottatt i møtet om landbruk og vannforskriften. • Internt møte i Nes om betydningen av kantsoner for vassdragsøkologien. • Fagtreffet mellom VRM, FK og VO 31.05-01.06 der Huvo er vertskap. • Bekymringsmeldingen om kjemisk deponering i Sofferudtjern. • Status oppdatering av Vann-nett. Avventer karakteriseringen for kommende planperiode. • Bilder fra arbeidet i Huvo legges ut på: https://www.flickr.com/photos/135856506@N07/albums • Rapporten fra overvåkingen i tilløpselvene til Hurdalssjøen. Finansieres av GLB, utføres av UiO-LFI. Med vekt på problemene i nedre deler de siste årene. Rapporten finnes her: • Orientering om søknaden for Hegga i Hurdal. • Fylkesmannen ga Biofokus i oppdrag å foreta et litteratursøk mm. om kalksjøer der sjøer i Elstad-området inngikk (Naturbase er nå oppdatert). 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Det blir en nasjonal vannmiljøkonferanse 2-3. nov. Arr: Miljødirektoratet. <p><u>Konklusjoner/inns spill for videre oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det anbefales at Sofferudtjernet prøvofiskes, for å avklare dagens miljøtilstand. Forsvaret Futura kontaktes for å avklare ansvaret for videre problemkartlegging/oppfølging. 2. GLB forespørres om hvilken progresjon de ser for seg når det gjelder det frivillige manøvreringsreglementet for Hurdalssjøen. 	<p>Helge</p> <p>Helge</p>
3	<p>Endringer i tiltaksrettet overvåking 2016</p> <p>Helge orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Endringene som Norconsult har fått beskjed om å gjøre. (Utvidet planktonprøver for Hersjøen, leie av båt, STS og S-GR hver gang). • Biofokus har gitt Hersjøen verdivurdering A (svært viktig), ref. arbeidet for FMOA. • Det forventes nærmere beskjed fra FMOA på om TRP/LRP for leirelvne skal måles mer intensivt. • Foreløpige resultater fra overvåkingen i 2016 ble presentert. <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommer det en klar anbefaling fra FMOA på økt overvåkingsbehov for leirelvne, kontaktes Norconsult for prisforespørsel. Det videreformidles til relevante kommuner, og analysene innarbeides i overvåkingen så snart som mulig, såfremt kommunene ikke har motforestillinger. 	<p>Helge</p>
4	<p>Anbud tiltaksrettet overvåking 2017, inkl. økologisk klassifisering</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <p>Følgende prinsipper legges til grunn for kommende anbud:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) I utgangspunktet legges inn de stasjoner og parametere som ble benyttet i 2014 for økologiske prøver, og for 2016 mht. stasjoner og kjemiske parametere. b) Fra Elstadbekken tas kun bunndyrprøver i 2017 samt kjemiske støtteparametere. c) Bunndyr tas ikke på følgende stasjoner: Hæra, Løykjebekken, VO-N-Røkholt, VO-N-Doknes (pga uegnet habitat/substrat). d) Det skal vurderes om det for Andelva bør tas månedlige prøver hele året, og om de bør sammenholdes med vannføringsdata. I den vurderingen legges også inn at Eidsvoll kommune tar prøvene selv for nov.-april for å redusere kostnadene. e) Det etableres en stasjon over marin grense for Jøndalsåa for klassifisering, og stasjonen under marin grense vurderes flyttet noe nedstrøms. Hensikten er å dele VF i 2 pga. ulike vanntyper (leire). f) Hvorvidt det i noen leirelver bør måles på TiC i stedet for PIT ble diskutert, men ansees ikke for å gi god nok avklaring pga. påvirkninger fra Vorm/Hurdalssjøen ved høy vannstand. Det legges derfor ikke inn for 2017. g) I anbudet bes det om at resultatene og vurderingene for 2017 skal inkludere tidligere data/vurderinger for de samme stasjonene, dvs. inkl. NIVA-rapp. 2011, NIVA-rapp 2014 og Norconsult-rapp for 2015/2016. h) Det bør bes om 50 eks. papirkopier i tillegg til pdf-fil av rapport for 2017. i) I utgangspunktet bør anbudet for 2017 inkludere videre overvåking for 2018, 2019, 2020 og 2021 (som opsjoner). Men ØRIK bør kontaktes først for å få råd i saken. j) I anbudet bør pris vs. oppgaveforståelse/fag telle hhv. 50/50. En «anskaffelsesgruppe» etableres med deltager fra berørte kommuner + FMOA + AFK som vektet tilbudene, på samme måte som anbudet for Hurdalssjøen. k) Forslag til anbud sendes til «anskaffelsesgruppa» i god tid for innspill, før det legges ut. 	<p>Helge, Tor</p> <p>Helge, Tor</p> <p>Helge tar hovedansvaret for videre oppfølging av anbudet</p>
5	<p>Status for igangsatte Huvo-prosjekter</p> <p><u>Risa.</u> Anette orienterte. Notat fra fiskedøden i 2015 er ferdig. Årsaken var jernutfelling på fiskens gjeller. Beskrivelse av mulig mastergradsoppgave er sendt til NMBU, og de er kontaktet om dette. Ny fiskedød i Risa 8.-10. juni 2016.</p>	

	<p><u>Konklusjon:</u> Fiskedøden bør følges opp ordentlig, og dersom det ikke ser ut til å bli noen mastergradsstudent med det første, bør det vurderes å etablere et «prosjekt» for Risa, med anbud/konsulentoppdrag. Det må først avklares hvem som har ansvaret og hvem som skal være med videre. Rollene til FMOA, Akershus FK og Huvo må avklares videre. Ullensaker og Eidsvoll har forvaltningsroller. Furuseeth slakteri kan være aktuelle som samarbeidspartner sammen med Risautvalget. Etter at dette er avklart konsulteres prosjektgruppa og leder for styringsgruppa per epost dersom det er ønskelig at Huvo tar en større rolle her.</p> <p><u>Hersjøen.</u> Det ble gitt en orientering om de foreløpige resultatene og kommende møte 15.06 med NMBU. Miljøtilstanden i Hersjøen avviker betydelig fra naturtilstanden, og må følges opp videre.</p> <p><u>Konklusjon</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leif undersøker om det er foretatt noen registreringer over når vasspesten ble etablert i Hersjøen og eventuell dekningsgrad i sjøen over tid. 2. Når NMBU har klart utkast til rapport, oversendes det til økologigruppas deltagere for evt. kommentarer innen 14 dager før det ferdigstilles. <p><u>Øyangen.</u> Det ble gitt en orientering om prøvetakingen og foreløpige resultater, samt at det må forventes en forespørsel om utsatt rapporteringsfrist fra NINA.</p> <p><u>Konklusjon</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tas til orientering. 2. Dersom det ikke melder seg noen mastergradsstudent med det første, er det pt. lite aktuelt å følge opp med noen fase II, men det kan evt. tas opp igjen avhengig av hva det konkluderes med /anbefales i rapporten fra NINA når den foreligger. 3. Utkastet til rapport sendes økologigruppa, med frist på 14 dager for innspill. <p><u>Hurdalssjøen.</u> Det ble gitt en orientering om status for arbeidet med klassifiseringen. NIVA har satt datoene for feltarbeidet til: 21., 22., 25. og 26. juli (reservedag 27. juli). UiO-LFI har ikke satt endelige datoer enda, men det vente å være i siste halvdel av august og utover. Leif og Liv ønsker å bli med dersom det passer/er behov.</p> <p><u>Konklusjon</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oversikt over datoer sendes ut. De som ønsker å være med ut må passe på selv også. 2. Huvo, Ullensaker kommune og FMOA har hver for seg vurdert opsjonen til NIVA. Den benyttes ikke. <p><u>Miljøgiftkartlegging.</u> En oversikt over de aktuelle VF ble raskt gjennomgått. En «veileder» el.l. skal diskuteres i møtet 16.06.16 mellom FMOA, VRM og div. VO.</p> <p><u>Konklusjon</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alle kommunene som dette er aktuelt for, bør være klare til å innhente nødvendig bakgrunnsinformasjon (tidsperioder, avgrensinger, typer osv.) når det foreligger relevant veiledningsmateriell. 	<p>Leif, Anja, Tor, Anette, Helge</p> <p>Leif</p> <p>Alle</p> <p>Helge</p> <p>Helge</p> <p>Alle</p>
6	<p>Planlegging av befaringen fysiske barrierer og elektrofiske <u>Kontrollfiske (elektrofiske) i bekker</u> Aktuelle bekker og strekninger som er aktuelle for kontrollfiske sommeren 2016 ble diskutert. Tillatelser fra Akershus FK og Oppland FK foreligger. Lån av utstyr fra FMOA er ok. Tidsperioden er uke 35 og 37 (evt. 38). Helge varsler politiet iht. tillatelsen.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hurdal: Stig er med. Dato er 30.09. Bundlibekken. Stig klargjør reiserute og kontakter aktuelle grunneiere. 2. Nannestad: Liv er med. Dato er 29.09. Vangbekken. Liv/Helge varsler aktuelle grunneiere. 	<p>Stig/Helge</p> <p>Liv/Helge</p>

	<p>3. Eidsvoll: Detaljer avklares med Tor.</p> <p>4. Ullensaker: Detaljer avklares med Risa-utvalget. Anette orienteres om datoer.</p> <p>5. Østre Toten: Detaljer avklares med Toten JFF. Stig og Ada varsles og blir med såfremt det passer. Ved behov forespørres MEV om nøkkel.</p> <p>6. Det må holdes åpent for potensielle flere behov for kontrollfiskesteder, dersom befaringene av barrierer/demninger/ HyMo tilsier det.</p> <p>7. Det varsles etter hvert hvilke bekker som skal kontrollfiskes når, slik at andre som ønsker å være med ut får anledning.</p> <p><u>Fysiske inngrep/hydromorfologi.</u> Aktuelle vassdrag og barrierer ble gjennomgått. De aktuelle VF fulgte innkallingen som excel-ark.</p> <p><u>Konklusjon</u></p> <p>1. Hurdal: Osttjern-dammen tas også med. Stig lager forslag til reiserute. Uke 33.</p> <p>2. Ullensaker: Befares av Helge alene. Evt. info innhentes av Ullensaker kommune og Risautvalget senere.</p> <p>3. Eidsvoll: Avklares med Tor.</p> <p>4. Østre Toten: Helge kontakter allmeningsbestyrer ved dammen i Starrtjern, og kontakter deretter Ada. Utløpsdam Høversjøen og Hersjøen tas kun av Helge – evt. sammen med MEV/GLB.</p> <p>5. Nes ingen aktuelle, evt. bortsett fra fisketrappa ved Svanfossen.</p> <p>6. Gran. Demningen i Øyangen befares av Helge og evt. Stig/MEV.</p>	<p>Tor/Helge Helge Helge/Ada</p> <p>Helge</p> <p>Stig/Helge Helge</p> <p>Tor/Helge Helge</p> <p>Helge</p>
7	<p>Gjennomføring av tiltak, inkl. plan for dette</p> <p>Info <u>unngå spredning av vasspest.</u> Nes kommune er ferdig (5 plakater er hengt opp). Risautvalget setter opp i juni. Kontaktperson ved Hersjøen har hengt opp 2 plakater, 2 gjenstår. Info på lokal Facebook-gruppe. I Eidsvoll henges det opp senere, mangler plakat, FMOA er kontaktet. Vurdere medieoppslag på ettersommeren samt info på kommunenes hjemmesider (Helge lager tekst + bilde). Oppsummering sendes FMOA og SNO. Tas inn i tiltaksgjennomføringen.</p> <p><u>Info fiskelus.</u> Nannestad og Bjerke JFF er kontaktet for å få bedre historiske kunnskaper om antatt naturlig utbredelse. Bjerke JFF har fått brev med forvaltningsanbefalinger. Tas inn i rev. karakteriseringsarbeid senere og tiltaksgjennomføringen.</p> <p><u>Øvrige tiltak</u> som følges opp i regi av økologigruppa ble raskt gjennomgått. Ansvarlig for oppfølgingen er klar.</p> <p><u>Forslag budsjettpost «Tiltaksgjennomføring»</u> ble diskutert. Noen eksempler ble gitt. <u>Konklusjon:</u> Det lages et notat med forslag til formål med budsjettposten, forslag til hva midlene kan gå til, forslag til prioriteringer, forslag til konkrete eksempler og forslag til tydeliggjøring av hva en slik budsjettpost ikke bør benyttes til. Helge lager et forslag som sendes til økologigruppa for innspill/kommentarer. Frist 1 måned. Tilsvarende tas inn i de andre faggruppene og deretter prosjektgruppa. Prosjektgruppa innstiller til styringsgruppa for vedtak.</p>	<p>Tor Helge</p> <p>Helge Faggr. økologi Faggr. landbruk Faggr. kom.tekn Prosjektgr. Styringsgr.</p>
8	<p>Eventuelt Intet.</p>	
	<p>Neste møte Tid: Tirsdag 8. november 2016. kl. 09.00 – 15.00. Sted: Nannestad.</p>	<p>Liv/Helge</p>

Helge B. Pedersen (ref.)

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		